

*Załącznik nr 1 do Uchwały nr 4/2016/2017
Rady Pedagogicznej Gimnazjum nr 3
z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza w Zgierzu
z dnia 12 września 2016 r.*

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
GIMNAZJUM NR 3
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W ZGIERZU**

PROGRAM OPRACOWANO W OPARCIU O NASTĘPUJĄCE REGULACJE PRAWNE:

1. Rozporządzenie MEN i Sportu z 23.12.2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2009 nr 4 poz. 17)
2. Ustawę o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19 sierpnia 1994 r.
3. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawę z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Ustawę z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
6. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
7. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami.
8. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
9. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
10. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wstęp

Wychowanie jest jednym z głównych zadań nauczycieli w całej historii polskiej edukacji.

W Y C H O W A N I E jest uczeniem się szczególnego rodzaju – uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości, a także odkrywaniem własnych możliwości, talentów, mocnych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły. Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc i budowaniem człowieczeństwa.

MISJA

Naszym celem jest sprostanie wyzwaniom XXI wieku, a dokonamy tego poprzez :

- wszechstronne rozwijanie osobowości ucznia,
- odkrywanie jego mocnych stron,
- integrację poszczególnych dziedzin wiedzy,
- łączność kształcenia i wychowania,
- wyposażenie młodzieży w umiejętności pozwalające radzić sobie w zmieniającym się, nieprzewidywalnym świecie.

Człowiek przyszłości winien być przygotowany do :

- akceptowania zmian,
- dokonywania wyborów,
- życia rodzinnego i zawodowego,
- świadomego funkcjonowania w społeczeństwie.

Aby to osiągnąć chcemy stworzyć szkołę, która uczy samodzielnego rozwiązywania problemów, motywuje do aktywnego zdobywania wiedzy, ćwiczy umiejętność praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy, daje okazję do współdziałania.

Program wychowawczy szkoły określa:

1. cele wychowawcze szkoły,
2. katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania,
3. powinności wychowawców klasowych,
4. zasady współpracy wychowawczej z rodzicami,
5. zasady współpracy wychowawczej ze środowiskiem lokalnym,
6. szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijający zainteresowania uczniów,
7. metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych,
8. podstawowe obszary działalności wychowawczej szkoły,
9. przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych,
10. metody ewaluacji programu.

1. Cele wychowawcze szkoły:

CEL GŁÓWNY

- Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Przygotowanie wychowanka do znalezienia własnego miejsca w społeczeństwie.

- Czuwanie nad prawidłowym i bezpiecznym funkcjonowaniem ucznia w społeczności szkolnej.
- Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego.

2. Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania

Wartości szczególnie istotne dla indywidualnego rozwoju ucznia:

- Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.
- Poznanie swoich mocnych stron, dostrzeganie i docenianie własnych sukcesów i kształtowanie pozytywnego myślenia o samym sobie.
- Inicjatywa i radzenie sobie z przeszkodami – myślenie koncepcyjne i analityczne.
- Rozwijanie samodzielności, niezależności i odpowiedzialności.
- Kształtowanie zdolności do samooceny i samokontroli.
- Rozwijanie wyobraźni, budzenie wrażliwości estetycznej.
- Gotowość do ciągłego dokształcania się, podnoszenia swoich kwalifikacji.
- Rozwijanie troski o własne zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.
- Poznanie własnego środowiska i odczuwanie radości w obcowaniu z przyrodą.
- Efektywne zarządzanie własnym czasem.

Wartości szczególnie istotne dla prawidłowego funkcjonowania w grupie (społeczności szkolnej):

- Rozwijanie wzajemnego szacunku.

- Umiejętność pracy w zespole.
- Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby oraz uczucia drugiego człowieka.
- Rozumienie i akceptacja uczuć innych ludzi.
- Przewidywanie konsekwencji własnego postępowania, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.
- Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania.
- Rozwijanie poczucia wspólnoty grupowej i podejmowanie wspólnych decyzji.
- Dbanie o przyjazną atmosferę w klasie, kultywowanie tradycji, zwyczajów i świąt klasowych, organizowanie imprez okolicznościowych integrujących uczniów i nauczycieli.

3. Zadania nauczyciela wychowawcy

- Prowadzenie działań wspomagających wszechstronny rozwój ucznia.
- Kształtowanie pozytywnej atmosfery w pracy zespołu klasowego.
- Współdziałanie ze wszystkimi nauczycielami i koordynowanie ich działań wychowawczych.
- Utrzymywanie ścisłej współpracy z rodzicami i wspieranie ich w procesie wychowawczym.
- Kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swej osobowości.

4. Współpraca rodziców ze szkołą

Pierwotne i największe prawa do wychowania swoich dzieci posiadają rodzice, nauczyciele jedynie wspierają rodziców. Kierunek działalności wychowawczej w szkole nie może być sprzeczny z wolą i przekonaniem rodziców. Rodzice współdziałają ze szkołą za pośrednictwem Rady Rodziców i klasowych rad rodziców.

Rodzice, jako członkowie społeczności szkolnej, biorą udział w wychowawczych zadaniach szkoły poprzez następujące działania:

- współtworzenie programu wychowawczego,
- uczestniczenie w zebraniach i innych imprezach szkolnych,
- uczciwe i rzetelne informowanie wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach,
- współudział w organizacji wycieczek i imprez szkolnych,
- udział w indywidualnych konsultacjach z wychowawcami i nauczycielami,
- utrzymywanie systematycznego kontaktu z wychowawcą, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole,
- ponoszenie odpowiedzialności materialnej za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez własne dzieci.

5. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Środowisko odgrywa szczególną rolę w rozwoju osobowości ucznia, kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby właściwie wprowadzić uczniów w rolę społeczne szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami społecznymi.

Władze lokalne

- Udział w akcjach organizowanych przez instytucje samorządowe.
- Organizacja pikników rodzinnych, spotkań okolicznościowych, wycieczek.
- Zapoznanie uczniów z pracą urzędów.
- Nawiązywanie kontaktów z władzami poprzez spotkania z nauczycielami, uczniami z okazji np. uroczystości szkolnych.

Wymiar sprawiedliwości (sąd, kurator, policja)

- Współpraca z kuratorem sadowym w sprawach uczniów objętych tym środkiem wychowawczym.
- Udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat np. przeciwdziałania agresji i przestępczości.

Placówki kulturalne i oświatowe (muzea, Biblioteka Publiczna i inne)

- Uczestnictwo w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych.
- Udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno – oświatowe.
- Wyjścia do kina, na koncerty.
- Lekcje biblioteczne.

Placówki oświatowo- opiekuńcze (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej)

- Pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu.
- Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych patologią społeczną.

- Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

6. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijający zainteresowania uczniów,

W szkole prowadzone są zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania uczniów – propozycje przedstawiane uczniom na początku każdego roku szkolnego zamieszczane są na stronie internetowej szkoły.

7. Metody, formy i techniki realizacji celów wychowawczych

Nauczyciele wykorzystują w pracy z uczniem metody i techniki sprzyjające realizacji założonych celów tj.: psychodramy, krąg uczuć, grafikę, film, muzykę, dramy, przedstawienia, dyskusje, burzę mózgów, niedokończone zdania, gry i zabawy, wycieczki. Podczas zajęć uczniowie pracują w grupach oraz indywidualnie.

8. Treści wychowawcze

OBSZAR	ZADANIA	PRZYKŁADOWE METODY/TECHNIKI	SPODZIEWANE EFEKTY	REALIZACJA
CZŁOWIEK I JEGO EMOCJE	Integracja zespołów klasowych i społeczności szkolnej	Zajęcia warsztatowe	Uczeń znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej, przestrzega norm zachowania ustalonych z wychowawcą, zawiera pierwsze przyjaźnie, jest wrażliwy na cierpienie, jest tolerancyjny wobec odmienności innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych.	Udział w uroczystościach klasowych i szkolnych. gry i zabawy integracyjne, organizowanie pomocy koleżeńskiej uczniom niepełnosprawnym, chorym, mającym trudności w nauce, organizowanie wspólnych imprez, godzina z wychowawcą.

	<p>Umiejętność prawidłowego określania swoich stanów emocjonalnych</p> <p>Kształtowanie poczucia własnej wartości</p> <p>Nabywanie umiejętności radzenia sobie ze swoimi emocjami, umiejętność wyrażanie swojego stanu psychicznego</p> <p>Kształtowanie dojrzałego i odpowiedzialnego postępowania, uświadomienie odpowiedzialności za swoje działania</p> <p>Nabywanie umiejętności rozróżniania i pielęgnowania uczuć koleżeństwa, przyjaźni, miłości.</p>	<p>Obserwacja, rozmowa</p> <p>Obserwacja, rozmowa, techniki socjometryczne, projekty, prezentacje</p> <p>Rozmowa, obserwacja, techniki socjometryczne,</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p>	<p>Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać emocje, określić swój stan emocjonalny, zna swoje mocne strony, potrafi pracować nad słabymi, potrafi odreagowywać napięcia, widzi swoje pozytywne cechy i cechy pozytywne kolegów, potrafi współpracować w zespole, potrafi kontrolować swoje emocje i zachowanie</p> <p>Skutecznie odmawia, przewiduje konsekwencje własnych zachowań</p>	<p>Każdorazowy kontakt z uczniem, rozmowy z pedagogiem szkolnym</p> <p>Codzienny kontakt z uczniem, wycieczki, religia, wych. do życia w rodzinie, innowacje pedagogiczne</p> <p>jw., wyjazdy</p> <p>J.pol., historia, religia, wos, godzina z wychowawcą</p> <p>Godzina z wychowawcą, wos, każdorazowy kontakt z uczniem</p>
--	---	--	---	---

	<p>Rozwijanie szacunku do tradycji i historii własnej rodziny</p> <p>Rozbudzanie postawy tolerancji dla odmienności różnego typu.</p> <p>Poznanie dzieł sztuki plastycznej, muzycznej itp. wystawy, koncerty.</p> <p>Poznawanie sposobu wyrażania emocji poprzez działalność artystyczną.</p>	<p>Rozmowa , spotkania integracyjne</p> <p>Rozmowy, kampanie społeczne</p> <p>Udział w wystawach , koncertach, analiza dzieł sztuki, rozmowa, obserwacja</p>	<p>Zdobywa wiedzę i pogłębia więź emocjonalną z miastem i regionem, szanuje miejsca pamięci narodowej, wie jak zachować się w miejscach publicznych.</p> <p>Uczeń zna rodzaje niepełnosprawności, szanuje i akceptuje osoby niepełnosprawne, jest empatyczny i pomocny dla słabszych</p> <p>Uczeń jest wrażliwy na sztukę, potrafi z nią obcować i doceniać jej znaczenie dla własnego aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego miasta, regionu i narodu, zna alternatywne sposoby odreagowywania emocji</p>	<p>Przedmioty humanistyczne, godzina z wychowawcą., wycieczki, rajdy, imprezy szkolne i środowiskowe</p> <p>Godzina godzina z wychowawcą, wos, każdorazowy kontakt z uczniem, j.pol. ,hist, udział w konkursach, zajęcia z pedagogiem, psychologiem</p> <p>Zajęcia artystyczne, koło artystyczne, zespół taneczny, dyskusyjny klub filmowy</p> <p>Godzina z wychowawcą, wos, zajęcia artystyczne, historia, religia, konkursy, uczestnictwo w uroczystościach szkolnych i środowiska lokalnego</p>
PRAWA CZŁOWIEKA	Poznanie praw i obowiązków ucznia.	Kontrakty wychowawcze	Uczeń jest świadomy swoich praw i obowiązków, potrafi rozróżnić dobro od zła w różnych sytuacjach, wie do kogo może zwrócić się w trudnych sytuacjach.	Godz z wychowawcą, odwoływanie się do zapisów w dokumentach szkolnych w sytuacjach trudnych, wykorzystywanie gier dydaktycznych, dramy itp. w

	<p>Zrozumienie swojej przynależności do środowiska lokalnego i państwa</p> <p>Identyfikacja z obowiązkami obywatela.</p> <p>Poznanie praw obywatelskich</p> <p>Przygotowanie do uczestnictwa w życiu społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Zapoznanie z miejscami i instytucjami ważnymi dla naszego państwa (sejm, senat, IPN, muzea...)</p> <p>Zrozumienie roli wyborów demokratycznych</p>	<p>Rozmowa, obserwacja, warsztaty</p> <p>Wykład, praca w grupach, gazetki szkolne</p> <p>Obserwacja, rozmowa, spotkania z ciekawymi ludźmi, wykłady, konkursy,</p> <p>Prelekcja, wybory do SU, samorządu</p>	<p>Uczeń zna i szanuje symbole narodowe i zna właściwe wobec nich zachowanie, zna ważne dla państwa miejsca , jest świadomy swoich praw i obowiązków, jest tolerancyjny wobec ludzi innych ras, innych krajów, uczy się języków obcych, aby komunikować się z ludźmi z innych krajów,nawiązuje kontakty z rówieśnikami z najbliższej okolicy, Polsce, za granicą (spotkania, zawody, korespondencja, Internet), bierze udział w pracach na rzecz szkoły i środowiska, zna kulturę i tradycję narodową i regionalną, bierze udział w wyborach .in. do SU, klasowego</p>	<p>ocenie postępowania uczniów i postaci fikcyjnych.</p> <p>Przedmioty humanistyczne, godzina z wychowawcą., wycieczki, rajdy, imprezy szkolne i środowiskowe</p> <p>Wos, godzina z wychowawcą, wdż, doradztwo zawodowe,</p> <p>Wos, godzina z wychowawcą, historia, wycieczki, rajdy</p> <p>j.w.</p>
--	---	--	--	---

	poprzez spotkania z osobami wybranymi w takich wyborach (radny, poseł, senator...)	klasowego		
CZŁOWIEK WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE	<p>Zrozumienie mechanizmów gospodarki rynkowej</p> <p>Kształtowanie umiejętności korzystania z mediów (zapoznanie uczniów z rodzajami mediów i zasadami ich funkcjonowania, zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu)</p> <p>Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w szkole, na ulicy, w domu</p>	<p>Test, rozmowa, wykład, warsztaty</p> <p>obserwacja, rozmowa, dyskusja, warsztaty</p> <p>Pogadanki, zajęcia warsztatowe</p>	<p>Uczeń wykorzystuje telewizję, prasę, komputer dla własnego rozwoju i rozrywki, rozróżnia fikcję od rzeczywistości, rozumie potrzebę krytycyzmu wobec wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu.</p> <p>Uczeń potrafi przewidywać zagrożenia, zna zasady uczestnictwa w ruchu drogowym, zna numery i sygnały alarmowe, potrafi udzielić pierwszej pomocy, wie gdzie jej szukać w trudnych sytuacjach,</p>	<p>Wos, godzina z wychowawcą, zajęcia z doradztwa zawodowego</p> <p>Informatyka, technika lekcje biblioteczne, filmoteka szkolna, godzina z wychowawcą i inne z wykorzystaniem technologii informacyjnych</p>

	<p>Uwrażliwienie na zagrożenia dotyczące człowieka we współczesnym świecie, kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożenia nalogami.</p>	<p>Rozmowa, obserwacja, warsztaty</p>	<p>wie, że na terenie szkoły działa system monitoringu, którego zadaniem jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa w szkole, wie, że zapis monitoringu nie może zostać w żaden sposób rozpowszechniony, wie, że zapis monitoringu służy jako dowód w sytuacjach nieprzestrzegania przez uczniów zasad bezpieczeństwa, wie, że jeśli zapis z monitoringu stanowi dowód złamania prawa zostanie przekazany Policji, wie, że jeśli jego osoba została nagrana przez kamerę wizyjną w momencie łamania zasad bezpieczeństwa, on i jego rodzice mają prawo do wglądu w ten zapis</p> <p>Uczeń zna konsekwencje uzależnienia od alkoholu, nikotyny, narkotyków oraz zna sytuacje w których młodzi ludzie po nie sięgają, potrafi powiedzieć „nie” kolegom, wie gdzie szukać pomocy w/w sytuacjach</p>	<p>Godzina z wychowawcą, warsztaty z zakresu profilaktyki, przedstawienia, konkursy</p>
--	--	---------------------------------------	--	---

	<p>Kształtowanie umiejętności komunikowania werbalnego i niewerbalnego. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i prowadzenia negocjacji. Zapobieganie niewłaściwym zachowaniom w grupie i ich eliminowanie. Rozwijanie asertywności</p> <p>Wspieranie rozwoju moralnego i kształtowanie właściwej hierarchii wartości.</p>	<p>Obserwacja, tech. socjometryczne</p> <p>Ankiety, warsztaty, analiza postaw, przedstawienia, wystawy, gazetki szkolne</p>	<p>Potrafi nawiązać rozmowę i prowadzić ją w sposób kulturalny (używa zwrotów grzecznościowych), szanuje opinie i uczucia innych osób, potrafi pracować w grupie, potrafi przyjmować role i zadania ważne dla zespołu, próbuje rozwiązywać konflikty w grupie rówieśniczej, dotrzymuje terminów i umów, ponosi konsekwencje swoich czynów</p> <p>Potrafi dostrzec najważniejsze wartości, które są sensem życia każdego człowieka,</p>	<p>Każdorazowy kontakt z uczniem, lekcje wych., wycieczki, wos</p> <p>Każdorazowy kontakt z uczniem, godzina z wychowawcą, wycieczki, wos, religia, działalność wolontariatu</p>
	<p>Współpraca z rodzicami, wspieranie rodziców w procesie wychowania – spotkania</p>	<p>Pogadanki, warsztaty, lekcje otwarte, imprezy szkolne (zachęcanie rodziców do pracy na rzecz szkoły poprzez</p>	<p>Opiekun prawny: ma poczucie współtworzenia życia szkoły. angażuje się w organizację imprez, doskonali swoje kompetencje wychowawcze</p>	<p>Pedagodzy, psycholog, wychowawcy, nauczyciele</p>

	„Uniwersytetu dla Rodziców“	współorganizowanie imprez klasowych i szkolnych.)		
--	-----------------------------	---	--	--

EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Przebieg pracy wychowawczej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można się spodziewać, gdy ewaluacji programu wychowawczego dokonuje się na podstawie systematycznych obserwacji procesu wychowawczego.

1. Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja zachowania uczniów,
- obserwacja postępów w nauce i zachowaniu,
- udział uczniów w konkursach i osiągnięte przez nich wyniki,
- frekwencja na zajęciach pozalekcyjnych,
- ocena samopoczucia ucznia w szkole.

2. Narzędzia ewaluacji

- ankieta,
- obserwacja,
- analiza dokumentacji szkolnej,
- rozmowa,

- prace uczniów (literackie, plastyczne i inne),
 - wywiad i inne.
3. Monitoring i ewaluację Szkolnego Programu Wychowawcze przeprowadza wychowawca klasy po zakończeniu roku szkolnego.
 4. Wszelkich zmian w Szkolnym Programie Wychowawczym dokonuje Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców.

***Program został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu 7 września 2016 r.
i zatwierdzony do realizacji przez Radę Pedagogiczną w dniu 12 września 2016 r.***